

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
Broj: 12 0 U 009260 23 Uvp
Banja Luka, 23.05.2025. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Edine Čupeljić, predsjednika vijeća, Vesne Mišić i Božane Vulić članova vijeća, uz učešće Maje Savić zapisničara, u upravnom sporu po tužbi S. M. iz B., ulica [...] (u daljem tekstu: tužilac), zastupan po punomoćniku Mirku Simiću, advokatu iz Brčkog, ul. Braće Ribnikara broj 37, protiv rješenja broj 99/7000-1.3-1810.16-462/22 od 04.05.2022. godine, tuženog Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske, u predmetu ostvarivanja prava na srazmjerni dio starosne penzije, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Bijeljini broj 12 0 U 009260 22 U od 04.04.2023. godine, na nejavnoj sjednici vijeća održanoj 23.05.2025. godine donio je

PRESUDU

Zahtjev se uvažava, presuda Okružnog suda u Bijeljini broj 12 0 U 009260 22 U od 04.04.2023. godine, se preinačava na način da se tužba uvažava i osporeni akt poništava.

Obavezuje se tuženi da tužiocu isplati troškove upravnog spora u iznosu od 1.725,00 KM, u roku od 30 dana od prijema ove presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja, dok se u preostalom dijelu zahtjev odbija.

Obrazloženje

Pobijanom presudom stavom 1. izreke odbijena je tužba protiv osporenog akta kojim je odbijena žalba tužioca izjavljena protiv rješenja Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske, Filijala Bijeljina broj 93-1.1-1810.7-2775/22 od 17.03.2022. godine, kojim je tužiocu priznato pravo na srazmjerni dio starosne penzije počev od 31.05.2021. godine u iznosu od 53,07 KM.

Odbijanje tužbe obrazloženo je pozivom na odredbe člana 41., 87. stav 1. i člana 131. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni glasnik RS“ broj: 134/11, 82/13 i 103/15, u daljem tekstu: Zakon o PIO) i člana 34. stav 1. i 2. Sporazuma između Bosne i Hercegovine i Savezne Republike Jugoslavije o socijalnom osiguranju („Službeni glasnik BiH – Međunarodni ugovori“, broj 16/03 – u daljem tekstu: Sporazum), uz navode da je pravilno prvostepenim rješenjem utvđen srazmjerni dio starosne penzije počev od 31.05.2021. godine u iznosu od 53,07 KM mjesečno u skladu sa odredbom člana 41. i 131. Zakona o PIO. Neosnovan je navod tužbe da su tuženi i njegov prvostepeni organ povrijedili odredbe Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj 13/02, 87/07, 50/10 i 66/18, u daljem tekstu: ZOUP), kojim je regulisan institut spajanja upravnih stvari u jedan postupak, jer činjenica da u konkretnoj upravnoj stvari nije donesen zaključak o spajanju predmeta nije imala za posljedicu povredu bilo kojeg prava tužioca koje mu pripada, niti je došlo do povrede načela upravnog postupka.

Blagovremenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev) tužilac osporava njenu zakonitost zbog povrede zakona, drugog propisa i opšteg akta, te povrede propisa o postupku koja je mogla biti od uticaja na rješenje stvari. U zahtjevu navodi sadržaj obrazloženja prvostepenog rješenja i osporenog akta, ističući da je putem punomoćnika podnio elektronskom poštom zahtjev za ostvarivanje prava na starosnu penziju srbijanskom nosiocu osiguranja. S obzirom da ima prebivalište na teritoriji Filijale Bijeljina, srbijanski nosilac osiguranja je prosljedio navedeni zahtjev tražeći da se pokrene postupak za ostvarivanje prava na penziju na propisanim međudržavnim obrascima. Navodi da je u žalbi istakao da je prvostepeni organ pogrešno utvrdio da je postupak za ostvarivanje prava na starosnu penziju pokrenut po zahtjevu od 31.08.2021. godine, jer je insistirano da se samo popuni obrazac, što je učinio zaposlenik u Poslovnici Brčko, a njegov punomoćnik potpisao. Stoga se dan 31.08.2021. godine nikako ne može smatrati danom podnošenja zahtjeva, nego danom dopune prvobitno podnesenog zahtjeva. Kako se radi o istovjetnom zahtjevu, to smatra da je postupak trebao biti spojen i da je trebalo odlučiti jednim rješenjem. Ističe da se sud više bavio procesnim pitanjima a ne suštinom, zbog čega nije odgovorio na sve tužbene navode pa ni navode da mu pripada pravo na starosnu penziju od 25.03.2020. godine. Dodaje da je rješenjem od 09.12.2021. godine odbijen njegov zahtjev za ostvarivanje prava na starosnu penziju, koje je potvrđeno rješenjem tuženog od 17.02.2022. godine, a koje je podržao Okružni sud u Bijeljini presudom broj 12 0 U 009010 22 U od 04.04.2023. godine. Predlaže da se zahtjev uvaži, pobijana presuda preinači ili ukine, a tuženi obaveže da mu nadoknadi troškove upravnog spora, podnošenja zahtjeva kao i troškove sudske takse.

Tuženi u odgovoru na zahtjev ponavlja navode iz osporenog akta i predlaže da se zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, odgovor tuženog, pobijanu presudu i ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik RS“ broj 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS), odlučeno je kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Iz podataka spisa proizilazi da je tužilac dana 25.03.2020. godine putem punomoćnika podnio elektronskom poštom zahtjev za ostvarivanje prava na starosnu penziju srbijanskom nosiocu osiguranja, koji je istog dana potvrdio prijem tog zahtjeva. S obzirom da tužilac ima prebivalište na teritoriji Filijale Bijeljina, srbijanski nosilac osiguranja je prosljedio navedeni zahtjev tražeći da se pokrene postupak za ostvarivanje prava na penziju na propisanim međudržavnim obrascima. Rješenjem od 09.12.2021. godine odbijen je zahtjev tužioca, koji je podnesen 25.03.2020. godine. To rješenje tuženi je potvrdio rješenjem od 17.02.2022. godine, ali isto nije pravosnažno jer je presudom ovog suda 12 0 U 009010 23 Uvp od 16.10.2024. godine, uvažen zahtjev tužioca, presuda Okružnog suda u Bijeljini broj 12 0 U 009010 22 U od 04.04.2023. godine, preinačena na način da se tužba uvažava i akt tuženog od 17.02.2022. godine poništava. Predmet ovog postupka je zahtjev tužioca za ostvarivanje prava na starosnu penziju koji je tužilac podnio putem punomoćnika u Poslovnici Brčko dana 31.08.2021. godine, o kojem je prvostepeni organ odlučio rješenjem od 28.09.2021. godine tako što je tužiocu priznao pravo na sazmjerni dio starosne penzije počev od 31.05.2021. godine, u mjesečnom iznosu od 53,07 KM. To rješenje je poništeno rješenjem tuženog od 01.12.2021. godine jer je prvostepeni organ zanemario činjenicu da već u spisu postoji zahtjev koji je podnesen 25.03.2020. godine u Republici Srbiji, zbog čega je bio dužan prvo odlučiti o tom zahtjevu i pokrenuti postupak za ostvarivanje prava na starosnu penziju na međudržavnim obrascima sa navedenim datumom podnošenja zahtjeva, a zatim odlučiti o zahtjevu podnesenom dana 31.08.2021. godine. U ponovnom postupku prvostepenim rješenjem tužiocu je priznato pravo na sazmjerni dio starosne penzije počev od 31.05.2021. godine u iznosu od 53,07 KM, uz obrazloženje da je u provedenom postupku utvrđeno da imenovani sa navršenih 66 godina života, 2 mjeseca, 5 dana života i ukupnog penzijskog staža 21 godinu, 4 mjeseca i 23 dana,

ispunjava uslove za ostvarivanje prava na srazmjerni dio starosne penzije propisane odredbom člana 41. do 43., a u vezi sa odredbom člana 177. do 178. Zakon o PIO, te je shodno odredbama Sporazuma određen dio penzije srazmjerno stažu koji pada na teret tuženog, a dan od kada pripada pravo na penziju utvrđen je shodno odredbi člana 131. stav 2. Zakona o PIO. Osporenim aktom odbijena je žalba, a pobijanom presudom je odbijena tužba i održan na snazi osporeni akt iz razloga koji su navedeni u uvodnom dijelu obrazloženja ove presude.

Pobijana presuda nije pravilna.

Odredbom člana 34. stav 1. Sporazuma je propisano da zahtjevi, izjave ili pravna sredstva koja su u primjeni ovog sporazuma ili pravnih propisa jedne države ugovornice podnijeta organu, nosiocu ili nekoj drugoj nadležnoj službi jedne države ugovornice, smatraju se zahtjevima, izjavama ili pravnim sredstvima podnijetim organu, nosiocu ili nekoj drugoj nadležnoj službi druge države ugovornice, dok je stavom 2. istog člana propisano da zahtjev za davanje, podnijet prema pravnim propisima jedne države ugovornice, smatra se istovremeno i zahtjevom za odgovarajuće davanje prema pravnim propisima druge države ugovornice, koje dolazi u obzir primjenom ovog sporazuma, a stavom 3. navedenog člana propisano je da zahtjevi, izjave ili pravna sredstva, koja primjenom pravnih propisa jedne države ugovornice treba podnijeti organu, nosiocu ili nekoj drugoj nadležnoj službi te države ugovornice, mogu se, u istom roku, podnijeti odgovarajućem organu, nosiocu ili nekoj drugoj nadležnoj službi druge države ugovornice.

Odredbom člana 41 stav 1 Zakona o PIO propisano je da pravo na starosnu penziju ima osiguranik kada navršši 65 godina života i najmanje 15 godina staža osiguranja.

Dakle, prema stanju spisa u ovoj fazi postupka postoje dva zahtjeva koje je tužilac podnio za ostvarivanje prava na penziju. Prvi zahtjev je podnesen Republičkom Fondu PIO Republike Srbije dana 25.3.2020. godine, koji je zahtjev proslijedio Filijali za grad Beograd, koja je isti prosljedila KAS Tuzla, a ona Federalnom Zavodu za PIO/MIO Mostar KAS Sarajevo, koji je dalje navedeni zahtjev prosljedio Filijali Istočno Sarajevo, a ona Filijali Bijeljina, na nadležni postupak s obzirom da tužilac ima prebivalište na teritoriji Filijale Bijeljina. Drugi podneseni zahtjev tužilac podnio u Poslovnici Brčko dana 31.08.2021. godine za koji tvrdi da je dopuna zahtjeva od 25.03.2020. godine.

Prvostepeni organ je odlučio o zahtjevu tužioca za ostvarivanje prava na starosnu penziju koji je podnio putem punomoćnika u Poslovnici Brčko dana 31.08.2021. godine, zanemarujući činjenicu da se u spisu nalazi i zahtjev za ostvarivanje prava na starosnu penziju od 25.03.2020. godine, koji je od strane srbijanskog nosioca osiguranja proslijeđen Filijali Bijeljina tražeći da se pokrene postupak za ostvarivanje prava na penziju na propisanim međudržavnim obrascima, a koji postupak nije pravosnažno okončan, jer je presudom ovog suda broj 12 0 U 009010 23 Uvp od 16.10.2024. godine, uvažen zahtjev tužioca, presuda Okružnog suda u Bijeljini broj 12 0 U 009010 22 U od 04.04.2023. godine, preinačena na način da se tužba uvažava i akt tuženog od 17.02.2022. godine poništava. To znači da je organ bio dužan izvršiti spajanje zahtjeva za ostvarivanje prava na starosnu penziju koji je tužilac podnio 31.08.2021. godine sa prvobitno podnesenim zahtjevom tužioca, odnosno zahtjevom koji je prosljedio srbijanski nosilac osiguranja, jer je evidentno da se radi o istom zahtjevu i da je u pitanju isto pravo istog lica i nakon izvršenog spajanja u tom postupku utvrditi da li tužilac ispunjava uslove za ostvarivanje prava na srazmjerni dio starosne penzije, kao i početak ostvarivanja prava. S tim da se ispunjenost uslova za ostvarivanje prava ima cijeliti u vrijeme prijema zahtjeva kod tuženog, na šta je ukazano u pomenutoj presudi ovog suda.

Iz navedenih razloga, bili su ispunjeni uslovi da nižestepeni sud tužbu uvaži i osporeni akt poništi, jer su bili ostvareni osnovi iz odredbe člana 10 tačka 2 i 4 ZUS za poništenje istog.

Zbog povrede pravila postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, osporeni akt donesen je na štetu tužioca, pa ovaj sud nalazi da je pobijanom presudom ostvaren razlog njene nezakonitosti iz odredbe člana 35 stav 2 ZUS, zbog čega se zahtjev tužioca, na osnovu odredaba člana 40 stav 1 i 2 tog zakona uvažava, pobijana presuda preinačava na način da se tužba uvažava i osporeni akt poništava.

Odluka o troškovima postupka zasniva se na odredbi člana 49. i 49.a stav 1 ZUS i u vezi sa članom 397. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS”, broj 58/03-61/13 – u daljem tekstu: ZPP), koji se u upravnom sporu primjenjuje na osnovu odredbe člana 48. ZUS. Tužilac je postavio zahtjev za naknadu troškova upravnog spora u iznosu od 600 KM, a koji se odnose na sastav tužbe, koji iznos je tužiocu i dosuđen jer je isti u saglasnosti sa Tarifom o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Službeni glasnik RS“, broj 68/05 – u daljem tekstu: Tarifa) kojom je u Tarifnom broju 3. propisano da, za sastavljanje podneska (tužbe) u upravnom sporu nagrada iznosi 300 bodova pa kako je vrijednost boda, u smislu člana 14. stav 2. Tarife, 2,00 KM onda nagrada advokata za sastav tužbe iznosi 600,00 KM. Takođe tužilac je postavio zahtjev za naknadu troškova sastava zahtjeva u iznosu od 1125,00 KM koji se odnose na sastav zahtjeva u iznosu od 900,00 KM i paušal od 25% u iznosu 225,00 KM koji iznos je i dosuđen, jer je isti takođe u skladu sa Tarifom, što konačno daje 1.725,00 KM, koliko je i dosuđeno stavom 2. izreke ove presude. Tužiocu nije dosuđen iznos sudske takse na tužbu i presudu u iznosu od 40,00 KM, koju je platio o čemu se zatiču dokazi u spisu. Međutim kako je sudsku taksu na tužbu i presudu platio, a istu nije bio dužan da plati, jer je ovaj sud zahtjev tužioca uvažio, pobijanu presudu preinačio i osporeni akt poništio, to isti ima mogućnost da u roku iz člana 34., a shodno odredbi člana 33. Zakona o sudskim taksama („Službeni glasnik RS“, broj 73/08, 49/09, 67/13, 63/14 i 66/18 – u daljem tekstu: ZST) podnese zahtjev za povrat neosnovano uplaćenog iznosa sudske takse. Tužiocu nisu priznati troškovi sudske takse na zahtjev jer u spisu nema podataka da je tužilac uplatio iznos te takse.

Zapisničar
Maja Savić

Predsjednik vijeća
Edina Čupeljić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić